

BULGARİSTAN

TEKSTİL ve KONFEKSİYON SEKTÖRÜ PAZAR ARAŞTIRMASI RAPORU

Tarih: 30/4/2025

Raporu Hazırlayan: Burgaz Ticaret Ataşeliği

İçindekiler

1. Bulgaristan Pazarında Tekstil ve Konfeksiyon Sektörü.....	3
1.1. Giriş	3
1.2. İlgili Sektörde Üretim	3
1.3. İlgili Sektörde Üretici Yerli Firmalara ve Üretici Birlikleri/Derneklerine İlişkin Bilgiler ...	4
1.4. Sektörde Perakende ve Toptan Satışlara İlişkin Bilgi	4
2. Ülkenin Sektörde Dış Ticareti	4
2.1. Sektörde Ülkenin En Fazla İthalat Gerçekleştirdiği İlk 10 Ülke	4
2.2. Sektörde Ülkenin En Fazla İhracat Gerçekleştirdiği İlk 10 Ülke	6
2.3. Sektörde Ülkenin Altılı Tarife Bazında En Fazla İthalat Yaptığı Ürünler (İlk 10 ürün).....	7
2.4. Sektörde Ülkenin Altılı Tarife Bazında En Fazla İhracat Yaptığı Ürünler (İlk 10 ürün).....	8
3. Sektörde Ülkemizden İhracat (Değer ve Miktar)	9
4. Sektörde İhracat Yoluyla Pazara Giriş	11
4.1. Sektör İçin Hedef Bölgeler/Şehirler/Eyaletler	11
4.2. Sektörde Önde Gelen Firmalar ve Pazarın Yapısı	11
4.2.1. İlgili Oda/Birlik/Dernek/STKlar ve İletişim Bilgileri.....	11
4.2.2. İthalatçı Firma Bilgisi Alınabilecek Açık Kaynaklar	11
4.3. Sektörün İthalatında Zorunlu Belgeler	12
4.4. Sektörde sevk öncesi inceleme zorunluluğu var mıdır? Varsa yetkilendirilmiş gözetim şirketleri hangileridir?	12
4.5. Sektördeki Önemli Fuarlar (milli katılım olup olmadığı) ve Tarihleri.....	12
4.6. Sektör firmalarına hitap eden ve gerçekleştirilmesi planlanan ticaret heyetleri.....	12
4.7. Sektörde İhale Yayımlayan Kamu Kurumları ile İlgili Bilgiler	12
4.8. Ülkenin, Ülkemiz ve Diğer Ülkelerle STA/Tercihli Ticaret Anlaşmaları Hakkında Bilgi .	13
4.9. Sektörde Etiketleme, Ambalajlama ve Standartlar	13
4.10. Lojistik.....	13
4.11. Dağıtım Kanalları	13
4.12. E-Ticaret (Sınır Ötesi E-Ticaret/E-İhracat)	13
4.12.1. Ülkedeki Pazaryerleri.....	14
4.12.2. Özel Günler, Bayramlar v.b.	14
4.12.3. En Çok Kullanılan Sosyal Medya Platformları	14
4.12.4. E-Ticarete Yönelik Lojistik Hizmetleri (Hızlı kargo ve sipariş karşılama hizmetleri (fulfillment) sunan firmalar v.b.)	15
4.13. Sektörde Tüketici /Alıcı Tercihleri ve Son Trendler	15

4.14. Sektörde Vergiler (gümrük vergisi, katma değer vergisi, özel tüketim vergisi, ilave gümrük vergisi, anti dumping vergisi v.b.)	16
4.15. Sektöre Yönelik ve Genel Tarife Dışı Engeller	16
5. Sektörde İhracatçılarımızı Bekleyen Fırsatlar	16
6. Sektörde İhracatçılarımızı Bekleyen Tehditler.....	17
7. Tekstil ve Konfeksiyon Sektöründe İhracatın Artırılması için Firmalara Öneriler ve Genel Değerlendirme:	17
8. Yararlı Adresler.....	18
9. Kaynakça.....	18

1. Bulgaristan Pazarında Tekstil ve Konfeksiyon Sektörü

1.1. Giriş

Bilindiği üzere ülkemiz her geçen gün daha fazla ihracat gerçekleştirmekte ve ihracatçılarımızın ilgilendikleri pazara ilişkin bilgi taleplerinin de bu artışa paralel olarak arttığı görülmektedir. Bu nedenle, ülkemizin ihracat açısından en öne çıkan sektörlerinden olan tekstil ve konfeksiyon sektörüne ilişkin bir rapor hazırlanmasının faydalı olacağı tarafımızca değerlendirilmiştir.

Diğer taraftan, ülkelerin ihracat potansiyelini analiz etmek için hazırlanmış olan ITC Export Potential Map verileri incelendiğinde, ülkemizin Bulgaristan'a ihracat potansiyelinden konfeksiyonda %31, sentetik kumaşlarda %77, tekstil kumaşlarında %69, halılarda %75 ev tekstilinde %67 ve diğer tekstil ürünlerinde %72 oranında faydalanabildiği görülmektedir. Dolayısıyla Bulgaristan'a tekstil ve konfeksiyon alanında ihracat konusunda halen kat edilecek bir mesafe olduğu değerlendirilmektedir.

1.2. İlgili Sektörde Üretim

Tekstil: Tekstil alanında (ev tekstili, halı ve iplik vs.) Bulgaristan üretiminin 2025 yılında 500-600 milyon USD seviyesinde olması beklenilmektedir. 2029 yılına kadar sektörde üretimin yıllık ortalama olarak yüzde 1'in altında artması tahmin edilmekle birlikte işçi verimliliğinin de düşmesi beklenmektedir. Tekstil alanında üretim ortalama olarak Bulgaristan GSYH'sinin yüzde 0,5 ile 1'i arasındadır. Dolayısıyla ülkemizle kıyaslandığında çok düşük bir üretim söz konusudur.

Konfeksiyon: Konfeksiyon alanında Bulgaristan'ın 2025 üretiminin 1,3-1,5 milyar USD civarında olacağı öngörülmektedir. 2029 yılına kadar bu alanda da yüzde 1-2 civarında ortalama üretim artışı beklenmektedir. Konfeksiyon üretiminin Bulgaristan GSYH'sinin içindeki payı yüzde 1-2,5 arasında değişmektedir.

1.3. İlgili Sektörde Üretici Yerli Firmalara ve Üretici Birlikleri/DerneKlerine İlişkin Bilgiler

Söz konusu faaliyet alanında başlıca üretici firmalara ve STK'lara ilişkin bilgiler bu raporun sonunda bulunan ekte yer almaktadır.

1.4. Sektörde Perakende ve Toptan Satışlara İlişkin Bilgi

Bulgaristan konfeksiyon alanında 2025 yılında yaklaşık 1,6 milyar USD değerinde satış beklenirken yaklaşık 240 milyon adet tüketim olduğu tahmin edilmektedir. Satışların yaklaşık yüzde 10'u lüks sınıfı ürünlerden oluşmaktadır.

2. Ülkenin Sektörde Dış Ticareti

2.1. Sektörde Ülkenin En Fazla İthalat Gerçekleştirdiği İlk 10 Ülke (Kaynak: ITC TradeMap)

Tekstil Fasılları (50-60. Fasıllar)

	Ülke Adı	İthalat Değeri (1.000 Euro) 2024 yılı	Oran (%) (İthalat Değeri/Toplam İthalat)
1	İtalya	198.432	20,5
2	Türkiye	168.872	17,5
3	Almanya	126.326	13,1
4	Çin	81.122	8,4
5	Fransa	64.236	6,6
6	Yunanistan	40.307	4,2
7	Hollanda	33.974	3,5
8	Macaristan	21.017	2,2
9	Sırbistan	19.310	2
10	İspanya	18.450	1,9

Hazır Giyim (61. ve 62. Fasıllar)

	Ülke Adı	İthalat Değeri (1.000 Euro) 2024 yılı	Oran (%) (İthalat Değeri/Toplam İthalat)
1	Polonya	155.728	17,1
2	Romanya	140.928	15,5
3	Almanya	125.921	13,8
4	Türkiye	97.391	10,7
5	İtalya	85.866	9,4
6	İspanya	71.144	7,8
7	Yunanistan	38.404	4,2
8	Çin	30.292	3,3
9	Hollanda	26.509	2,9
10	Fransa	21.909	2,4

Ev Tekstili (63. Fasıllar)

	Ülke Adı	İthalat Değeri (1.000 Euro) 2024 yılı	Oran (%) (İthalat Değeri/Toplam İthalat)
1	Almanya	26.111	14,9
2	Türkiye	25.897	14,7
3	Çin	25.218	14,4
4	Romanya	16.594	9,4
5	Pakistan	15.722	9
6	İtalya	8.975	5,1
7	Hindistan	8.431	4,8
8	Polonya	7.422	4,2
9	Norveç	3.238	1,8
10	Hollanda	3.186	1,8

2.2. Sektörde Ülkenin En Fazla İhracat Gerçekleştirdiği İlk 10 Ülke (Kaynak: ITC TradeMap)

Tekstil Fasılları (50-60. Fasıllar)

	Ülke Adı	İhracat Değeri (1.000 Euro) 2024 Yılı	Oran (%) (İhracat Değeri/Toplam İhracat)
1	İtalya	98.514	19,6
2	Almanya	48.936	9,7
3	Türkiye	40.110	8
4	Romanya	32.834	6,5
5	Yunanistan	26.793	5,3
6	Fransa	21.023	4,2
7	İrak	18.778	3,7
8	Makedonya	16.242	3,2
9	Rusya	15.351	3
10	Arnavutluk	13.392	2,7

Hazır Giyim (61. ve 62. Fasıllar)

	Ülke Adı	İhracat Değeri (1.000 Euro) 2024 Yılı	Oran (%) (İhracat Değeri/Toplam İhracat)
1	Almanya	256.890	20,8
2	İtalya	220.827	17,9
3	Fransa	220.457	17,8
4	Yunanistan	88.304	7,1
5	İsviçre	46.434	3,8
6	İngiltere	41.240	3,3
7	İspanya	37.452	3
8	Çek Cumhuriyeti	35.540	2,9
9	Hollanda	34.694	2,8
10	Belçika	30.748	2,5
16	Türkiye	13.114	1,1

Ev Tekstili (63. Fasıllar)

	Ülke Adı	İhracat Değeri (1.000 Euro) 2024 Yılı	Oran (%) (İhracat Değeri/Toplam İhracat)
1	Romanya	41.840	28,3

2	Almanya	21.076	14,2
3	Yunanistan	14.724	9,9
4	Macaristan	5.024	3,4
5	Belçika	4.900	3,3
6	Sırbistan	4.255	2,9
7	Çek Cumhuriyeti	4.014	2,7
8	Pakistan	3.919	2,6
9	Fransa	3.567	2,4
10	Hollanda	3.070	2,1
21	Türkiye	1.165	0,8

2.3. Sektörde Ülkenin Altılı Tarife Bazında En Fazla İthalat Yaptığı Ürünler (10 ürün) (Kaynak: ITC TradeMap)

Tekstil Fasılları (50-60. Fasıllar)

GTP6	İthalat Değeri (1.000 Euro) 2024	Türkiye'den İthalatı (1.000 Euro) 2024	Türkiye'den İthalatının Payı (%)
6004.10	55.588	13.708	24,66
5105.29	43.702	24	0,05
5502.10	36.572	750	2,05
5503.20	32.223	567	1,76
5601.22	27.463	3.920	14,27
6006.22	25.813	15.566	60,30
5211.59	25.459	95	0,37
5101.11	20.120	0	0,00
6006.32	15.130	4.667	30,85
5112.11	14.121	101	0,72

Hazır Giyim (61. ve 62. Fasıllar)

GTP6	İthalat Değeri (1.000 Euro) 2024	Türkiye'den İthalatı (1.000 Euro) 2024	Türkiye'den İthalatının Payı (%)
6109.10	85.352	10.901	12,77
6203.42	54.447	8.974	16,48
6110.20	49.233	7.418	15,07
6110.30	40.167	4.985	12,41
6204.62	37.317	3.301	8,85
6202.40	30.743	1.093	3,56
6104.62	25.358	1.911	7,54

6201.40	24.558	2.543	10,36
6109.90	20.224	4.162	20,58
6104.63	18.858	956	5,07

Ev Tekstili (63. Fası)l)

GTP6	İthalat Değeri (1.000 Euro) 2024	Türkiye'den İthalatı (1.000 Euro) 2024	Türkiye'den İthalatının Payı (%)
6309.00	46.402	992	2,14
6307.90	21.212	3.753	17,69
6302.60	13.908	3.888	27,96
6305.32	12.032	4.312	35,84
6302.21	10.421	3.174	30,46
6302.31	8.487	1.451	17,10
6305.33	7.105	3.266	45,97
6303.92	7.046	455	6,46
6306.22	6.383	128	2,01
6301.40	6.023	212	3,52

**2.4. Sektörde Ülkenin Altılı Tarife Bazında En Fazla İhracat Yaptığı Ürünler (10 ürün)
(Kaynak: ITC TradeMap)**

Tekstil Fasılları (50-60. Fasıllar)

GTP6	İthalat Değeri (1.000 Euro) 2024	Türkiye'den İthalatı (1.000 Euro) 2024	Türkiye'den İthalatının Payı (%)
5601.22	81.152	2.162	2,66
5107.10	45.426	661	1,46
5402.33	26.522	2.679	10,10
5601.21	25.771	0	0,00
5503.20	22.563	129	0,57
5105.29	22.250	766	3,44
5515.13	14.847	381	2,57
5107.20	13.295	1.294	9,73
5509.61	12.539	1.507	12,02
5207.10	11.912	6	0,05

Hazır Giyim (61,62)

GTP6	İthalat Değeri (1.000 Euro) 2024	Türkiye'den İthalatı (1.000 Euro) 2024	Türkiye'den İthalatının Payı (%)
6109.10	73.273	1.303	1,78
6203.42	62.356	796	1,28
6110.20	56.809	2.332	4,10
6109.90	53.650	4.272	7,96
6110.11	44.217	0	0,00
6203.43	29.236	91	0,31
6110.30	26.741	456	1,71
6104.63	24.342	46	0,19
6204.69	21.114	20	0,09
6207.91	20.938	70	0,33

Ev Tekstili (63)

GTP6	İthalat Değeri (1.000 Euro) 2024	Türkiye'den İthalatı (1.000 Euro) 2024	Türkiye'den İthalatının Payı (%)
6309.00	59.459	353	0,59
6307.90	19.327	175	0,91
6302.60	13.114	58	0,44
6305.32	12.105	2	0,02
6302.21	9.271	46	0,50
6302.31	5.165	57	1,10
6303.92	4.888	40	0,82
6301.40	3.695	46	1,24
6305.33	2.855	54	1,89
6302.93	1.923	1	0,05

3. Sektörde Ülkemizden İhracat (Değer ve Miktar) (Kaynak: ITC TradeMap)

Tekstil Fasılları (50-60)

GTP6	Değer (1.000 Euro)			Miktar (Ton)		
	2022	2023	2024	2022	2023	2024
6006.22	56.675	65.429	84.070	7.856	9.850	8.944
6004.10	39.831	30.722	22.618	5.385	4.275	3.160
5209.39	1.016	2.668	11.674	85	232	1.144
6006.90	3.274	5.325	7.560	519	961	1.045
6006.32	15.031	14.141	6.470	2.253	2.045	946
5208.39	519	664	6.268	44	56	703

5603.12	6.818	5.415	6.146	2.749	2.580	3.030
5402.33	5.454	6.180	5.377	1.925	2.424	2.310
5702.42	33.269	4.512	4.734	9.682	1.456	1.392
5407.61	3.675	4.234	4.664	479	556	503

Hazır Giyim (61,62)

GTP6	Değer (1.000 Euro)			Miktar (Ton)		
	2022	2023	2024	2022	2023	2024
6109.10	22.036	15.847	12.771	1.146	868	686
6203.42	10.551	11.725	7.933	771	795	374
6110.20	8.413	8.076	7.545	500	486	432
6110.30	5.331	3.676	3.777	346	256	260
6205.20	3.402	5.461	3.606	146	191	123
6204.62	4.380	3.926	2.721	314	252	172
6104.62	2.521	2.456	2.486	164	160	164
6103.42	2.594	2.006	2.234	179	122	161
6111.20	2.890	1.614	1.995	175	119	133
6105.10	1.676	1.492	1.660	64	60	71

Ev Tekstili (63)

GTP6	Değer (1.000 Euro)			Miktar (Ton)		
	2022	2023	2024	2022	2023	2024
6307.90	4.831	2.495	3.956	620	247	355
6305.32	3.955	3.619	3.762	1.228	1.138	1.216
6302.60	5.914	4.113	3.626	902	555	472
6302.21	4.941	3.091	3.201	795	360	355
6305.33	4.238	2.787	3.163	1.074	905	1.060
6302.31	2.921	1.580	1.557	396	199	181
6303.92	1.887	2.147	1.519	244	209	177
6306.12	438	568	940	70	73	104
6309.00	66	649	926	65	485	645
6306.19	141	80	428	25	15	60

4. Sektörde İhracat Yoluyla Pazara Giriş

4.1. Sektör İçin Hedef Bölgeler/Şehirler/Eyaletler

Bulgaristan’da hedef bölgeleri belirlemek açısından Google Trends gibi bir araçtan faydalanmanın yararlı olacağı değerlendirilmektedir. Örneğin Bulgarca “kıyafet” manasına gelen “дрехи” kelimesinin aratılma istatistikleri Bulgaristan özelinde Google Trends’ten irdelendiğinde en yüksek oranda sırasıyla Smolyan, Lofça, Montana, İvraca ve Razgrad şehirleri öne çıkmaktadır. Ancak, unutmamak gerekir ki kullanılan Google Trends istatistiği görece aratılma oranlarını içerdiğinden nüfusun daha yüksek olduğu şehirler kişi sayısı olarak daha yüksek bir talebi gösterse de sıralamada geride kalabilir. Bu nedenle, nüfusun en fazla olduğu Sofya, Filibe, Varna, Burgaz, Rusçuk ve Stara Zagora gibi şehirler de diğer hedef bölgeler olarak değerlendirilebilir.

4.2. Sektörde Önde Gelen Firmalar ve Pazarın Yapısı

4.2.1. İlgili Oda/Birlik/Dernek/STKlar ve İletişim Bilgileri

Tekstil ve konfeksiyon alanında faaliyet gösteren STK’lara ilişkin iletişim bilgileri raporun Ek’inde sıralanmıştır. Bununla birlikte potansiyel alıcılara ilişkin iletişim bilgileri için Bulgaristan’da bulunan yurt dışı temsilciliklerimizden “Müşavire Danışın” platformu üzerinden iletişime geçilerek bilgi edinilebilir.

4.2.2. İthalatçı Firma Bilgisi Alınabilecek Açık Kaynaklar

Yukarıda belirtilen kaynağa ek olarak potansiyel alıcı firmalara ulaşmak adına aşağıda yer alan veri kaynakları kullanılabilir. T.C. Ticaret Bakanlığı tarafından hazırlanan “Kolay İhracat Platformu”ndan da kurumsal üyelik yapılması halinde ithalatçı listelerine erişim sağlanabilir. Bununla birlikte aşağıda yer alan veri tabanları da potansiyel alıcıları araştırmak konusunda fayda sağlayabilecek veri tabanlarıdır:

- <https://newregister.bcci.bg/edipub/>
- <http://www.investbulgaria.com/searchCompany.php>
- <http://www.business.bg/en>
- http://www.informator.bg/cgi-bin/index.pl?_state=Categories&LANG=en
- <https://www.goldenpages.bg/>

Son olarak, Google araması için daha odaklanmış şekilde arama yapmak da faydalı bir yöntemdir. Örneğin, yukarıdaki sitelerden birisi olan <http://www.business.bg> sitesinde Bulgaristan özelinde şehir ve sektör spesifik olarak pek çok firmaya ilişkin bilgiye ulaşmak mümkündür. Bunun için Google arama çubuğuna örneğin “*textile Burgas site:business.bg*” şeklinde yazarak araştırma yapılırsa Burgaz şehri özelinde tekstil sektörüne ilişkin firma iletişim bilgilerine ulaşılabilir. Bu yalnızca bir örnek olup pek çok farklı şekillerde bu arama komutları geliştirilerek internet üzerinden pek çok firmaya ilişkin iletişim bilgilerine bu şekilde ulaşılabilir.

4.3. Sektörün İthalatında Zorunlu Belgeler

Söz konusu alanda zorunlu belgeler:

- Gümrük Beyannamesi
- Menşe Şahadetnamesi (A.TR Eşliğinde AB ile ihdas edilen Gümrük Birliği kapsamı tercihli tarifieden faydalanılabilir.
- Konşimento
- Fatura ve taşıma listesi

aranmaktadır. Bununla birlikte ürünün niteliğine göre farklı belgeler gerekli olabilir. Bunun için ürünün Gümrük Tarife İstatistik Pozisyonu (HS code) ile bu raporun en sonunda belirtilen Access2Markets veri tabanına ve örneğin ITC Market Access Map gibi bir veri kaynağına başvurarak daha detaylı bilgi almak faydalı olabilir.

4.4. Sektörde sevk öncesi inceleme zorunluluğu var mıdır? Varsa yetkilendirilmiş gözetim şirketleri hangileridir?

Sevk öncesi zorunlu inceleme uygulaması bulunmamaktadır.

4.5. Sektördeki Önemli Fuarlar (milli katılım olup olmadığı) ve Tarihleri

Söz konusu sektörde Bulgaristan’da milli katılımı bir fuar olmamakla birlikte fuarlara ilişkin detaylı bilgilere T.C. Ticaret Bakanlığı sitesinde yer alan <https://ticaret.gov.tr/ihracat/fuarlar> adresinden ulaşılabilir. Ayrıca, <https://ticaret.gov.tr/ihracat/fuarlar/uluslararası-fuarlara-iliskin-arama-yapilabilecek-internet-siteleri> adresinde uluslararası fuarlara ilişkin arama yapılabilecek siteler sıralanmakla birlikte yurt içi fuarlara ilişkin de bilgiler yer almaktadır. Ayrıca <https://www.tradefairdates.com/> adresinde yer alan veri tabanından da düzenlenmesi planlanan fuarlara ilişkin bilgi almak mümkündür.

4.6. Sektör firmalarına hitap eden ve gerçekleştirilmesi planlanan ticaret heyetleri

Bulgaristan’a tekstil ve konfeksiyon alanında gerçekleştirilmesi planlanan bir ticaret heyeti bulunmamaktadır.

4.7. Sektörde İhale Yayımlayan Kamu Kurumları ile İlgili Bilgiler

Bulgaristan’da gerçekleştirilen kamu ihalelerine “Dış Talep Bülteni”nden ulaşabilirsiniz. Bununla birlikte T.C. Sofya Büyükelçiliği Ticaret Müşavirliğimizce <https://ticaret.gov.tr/yurtdisi-teskilati/avrupa/bulgaristan/raporlar/musavirlik-raporlari> adresinde kamu ihalelerine ilişkin bilgiler listelenmektedir.

4.8. Ülkenin, Ülkemiz ve Diğer Ülkelerle STA/Tercihli Ticaret Anlaşmaları Hakkında Bilgi

Bulgaristan, Avrupa Birliği üyesi olması sebebiyle Bulgaristan pazarına girişte ülkemiz ile AB arasında ihdas edilen Gümrük Birliği hükümleri geçerlidir. Dolayısıyla A.TR Belgesi eşliğinde tercihli tarifieden faydalanarak ihracatın gerçekleştirilmesi tekstil ve konfeksiyon sektörü açısından mümkündür.

4.9. Sektörde Etiketleme, Ambalajlama ve Standartlar

Avrupa Birliği Pazarı'na giriş için tekstil ve konfeksiyon ürünlerinin 1007/2011 (AB) Yönetmeliği'ne uygun olarak etiketlenmesi gerekmektedir. Bu yönetmeliğin genel manada düzenlemelerine göre lif bileşimi açık, anlaşılır ve yanıltıcı olmayan bir şekilde ürüne iliştilmelidir. Bununla birlikte, aksi belirtilmedikçe etiket üzerindeki bilgiler üye ülke dil veya dillerinde olmalıdır. Ayrıca etikette sistem işlem kodları ve uluslararası standartlara uygun olarak tanımlanmış kısaltmalar olmadıkça kısaltma kullanılmamalıdır. Söz konusu Yönetmelik'in orijinal metnine <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A02011R1007-20180215&qid=1688995253089> adresinden erişim sağlanabilir. Genel olarak tekstil ve konfeksiyon ürünlerinde aranmamakla birlikte ürünün niteliği ve içeriğine göre (örneğin kişisel koruyucu ürünler veya tıbbi giysi vb.) CE belgesi gerekli olabilir. Bununla birlikte REACH uygunluk belgesi de ürünün içeriğine göre gereklilik arz edebilmektedir. Daha detaylı bilgiye ürünün menşei ve Gümrük Tarife İstatistik Pozisyonu girilerek raporun 4.3'üncü başlığı altında yer alan adımları izleyerek ulaşılabilir.

4.10. Lojistik

Bulgaristan ile ülkemiz arasında en fazla tercih edilen taşıma modu karayoludur. Bununla birlikte özellikle yüksek hacimli taşımalarda denizyolu ve demiryolu da kullanılmaktadır. Sınır kapılarındaki yoğunluğa göre taşımalar ortalama birkaç gün sürebilmektedir.

4.11. Dağıtım Kanalları

Bulgaristan piyasasında konfeksiyon alanında satışlar büyük oranda online gerçekleşmekle birlikte mağazalar ve AVM'ler içerisinde yer alan dükkanlar aracılığıyla da satış gerçekleştirilmektedir.

4.12. E-Ticaret (Sınır Ötesi E-Ticaret/E-İhracat)

Bulgaristan'da doğrudan tüketiciye online satışların 2023'te 1,95 milyar Euro ve 2019'da 900 milyon Euro iken 2024'te 2,4 milyar Euro'ya ulaştığı tahmin edilmektedir. Bu veriler, Bulgaristan e-Ticaret Derneği'nin e-Ticaret Endüstrisi Pasaportu 2024 çalışmasında yayınlanan verilerine dayanmaktadır. Doğrudan tüketiciye online satış araştırmasına göre, 16-74 yaş arası Bulgaristan nüfusunun %85'inin internete erişimi bulunmakta ve 16-74 yaş arası kişilerin %50'si online olarak mal ve/veya hizmet satın almaktadır. En sık sipariş

edilen ürün/hizmetler ise müşterilerin %78'i giysi, ayakkabı ve aksesuar, %36'sı seyahat hizmetleri ve %30'u kozmetik siparişi verdi. Bunu %27 ile restoran teslimatları, %25 ile ulaşım hizmetleri ve %23 ile etkinlik biletleri takip etti. Reçetesiz ilaçlar ve takviye edici gıdalar için online alışveriş yapanların oranı %17'ye ulaşırken, kitap ve ev aletleri %14'er paya sahip olduğu görülmüştür.

4.12.1. Ülkedeki Pazaryerleri

2024 verilerine göre Bulgaristan özelinde Google'da en çok aratılan e-ticaret siteleri: Tehnopolis.bg, Technomarket.bg, eMag.bg, SportDepot.bg, Praktiker.bg, Dechatlon.bg, Obuvki.bg, Ikea.bg, Videnov.bg, Zora.bg, RemixShop.com, Vmzona.com, Notino.bg, Home-Max.bg, Ozone.bg, Ardes.bg, FashionDays.bg, Remedium.bg, Deichmann.com, Helikon.bg, Vivre.bg, Aiko-bg.com ve Store.bg olmuştur.

4.12.2. Özel Günler, Bayramlar v.b.

1 Ocak	Yeni Yıl
3 Mart	Bulgaristan'ın Kurtuluş Günü
18 Nisan	Kutsal Cuma
19 Nisan	Kutsal Cumartesi
20 Nisan	Paskalya (Her yıl tarihi değişmektedir)
1 Mayıs	İşçi Bayramı
6 Mayıs	Bulgar Ordusu ve Cesaret Günü
24 Mayıs	Bulgar Aydınlanması ve Kültürü ile Slav Edebiyatı Günü
6 Eylül	Bulgaristan'ın Birleşme Günü
22 Eylül	Bulgaristan Bağımsızlık Günü
24 Aralık – 26 Aralık	Noel

4.12.3. En Çok Kullanılan Sosyal Medya Platformları

İstatistiklere göre, internette aktif olan neredeyse her Bulgar'ın sosyal ağlarda bir profili mevcuttur. Bulgaristan'da kişisel profil oluşturmak için en popüler hizmet Facebook olup bu websitesi YouTube ve Instagram tarafından takip edilmektedir. Bu üç site veya uygulama aynı zamanda en çok ziyaret edilenler arasında yer almakta ve ülkedeki sosyal

platformlar arasında lider konumdadır. Bulgarlar sosyal medyada paylaşım konusunda da oldukça aktifler - en çok paylaşılan materyal türü fotoğraflardır.

4.12.4. E-Ticarete Yönelik Lojistik Hizmetleri (Hızlı kargo ve sipariş karşılama hizmetleri (fulfillment) sunan firmalar v.b.)

Bulgaristan Ticaret Odası (BCCI) verilerine göre 2022 yılı için Bulgaristan'ın en büyük 10 şirketi: Ekont Express, Speedy, Bulgar Postaneleri, Di Eiç El, TNT Bulgaristan, BG Menu EOOD, In Time'dır.

Bulgaristan'da tüketiciler; kolaylık, fiyat ve teslimat süresine bağlı olarak çeşitli teslimat seçeneklerine erişebilir. Yaygın olarak kullanılan ana yöntemler:

- Kurye Hizmetleri

Econt Express: Bulgaristan'daki en popüler kuryelerden biridir. Alıcının ofisine veya adresine teslimat sunmaktadır. Hizmet, ek bir ücret karşılığında sabit bir zaman seçeneği içerir.

Speedy: Bir adrese veya ofise hızlı teslimat sağlar, rekabetçi fiyatlar ve çeşitli koli ağırlığı seçenekleri sunar.

GLS: Uluslararası teslimatlar için kullanılır ve pahalı ürünlerde sigorta dahil olmak üzere yüksek kaliteli hizmet sunar.

- Otomatlar

Box Now: Paketleri bir otomattan almanızı sağlar ve ödeme sadece banka kartı ile mümkündür. Sofya için saat 16:00'dan önce sipariş verilirse teslimat aynı gün olabilir.

- Alternatif yöntemler

Teslim alma noktalarına veya özel alternatif teslimat ağlarına teslimat. Bu yöntemler, nakliye maliyetlerini ve süresini optimize ettikleri için giderek daha popüler hale gelmektedir.

- Şartlar ve koşullar

Standart teslimat süreleri siparişin yerine getirilmesi için 1-3 gün ve kurye teslimatı için 3-4 gün arasında değişmektedir.

Pazar günleri ve resmi tatillerde teslimat mümkün olmamaktadır.

4.13. Sektörde Tüketici /Alıcı Tercihleri ve Son Trendler

Bulgaristan'da tüketiciler açısından en önemli faktörlerin ürün ve marka çeşitliliği ile fiyat olduğu görülmekle birlikte hizmet kalitesinin de önemli olduğu görülmektedir.

4.14. Sektörde Vergiler (gümrük vergisi, katma değer vergisi, özel tüketim vergisi, ilave gümrük vergisi, anti dumping vergisi v.b.)

Avrupa Birliği ile olan Gümrük Birliği Anlaşması kapsamında olması sebebiyle tekstil ve konfeksiyon alanında gümrük vergileri %0'dır. Bulgaristan'da KDV %20 olarak uygulanmaktadır.

4.15. Sektöre Yönelik ve Genel Tarife Dışı Engeller

Söz konusu sektör özelinde ülkemiz menşeli ürünlere ilişkin olarak herhangi bir ticaret politikası önlemi bulunmamaktadır.

5. Sektörde İhracatçılarımızı Bekleyen Fırsatlar

Tekstil ve konfeksiyon alanında bir SWOT analizi yapıldığında ülkemiz ihracatçıları açısından avantaj sağlayabilecek unsurlar aşağıdaki gibi sıralanabilir:

- **Coğrafi ve kültürel yakınlık:** Bulgaristan ile coğrafi yakınlığımız sayesinde lojistik süreleri diğer ülkelere kıyasla daha kısa ve maliyetler daha düşük olacaktır. Bununla birlikte, Bulgaristan ile olan gerek tarihsel bağlarımız gerekse de ülkede bulunan çok sayıda soydaşımız tekstil ve konfeksiyon alanında da (örn. benzer desenlerin, renklerin tercih edilmesi) ülkemiz açısından bir fırsat olarak değerlendirilmektedir.
- **Türk Malı Algısı:** Bulgaristan'da Türk ürünleri genel olarak fiyat-kalite açısından olumlu bir imaja sahiptir. Tekstil ve konfeksiyonun ülkemizin geleneksel ihraç ürünlerinden olduğu değerlendirildiğinde bunun daha da fazla bir avantaj olarak Bulgaristan pazarı özelinde karşımıza çıktığı değerlendirilmektedir.
- **Bulgaristan Arz-Talep Durumu:** Özellikle konfeksiyon anlamında, Bulgaristan üretiminin gidişatına bakıldığında son yollarda görece aşağı ve yatay bir seyir göze çarpmaktadır. Bununla birlikte, tüketimde ise yukarı yönlü bir seyir görülmekte ve ilerleyen dönemde de bu seyrin sürmesi beklenmektedir. Ayrıca Bulgaristan'da giderek artan kişi başı gelir ve dolayısıyla yukarı doğru bir alım gücü trendi gözlemlenmektedir. Dolayısıyla Bulgaristan'ın bu talebi ithalat gerçekleştirerek karşılamasının mümkün olabileceği değerlendirilmektedir. Bu nedenle firmalarımız açısından ciddi bir potansiyel olabileceği düşünülmektedir.
- **Yeni İş Modelleri ve E-ticaret:** Bulgaristan'da özellikle konfeksiyon alanında ciddi oranda e-ticaret pazar yerleri kullanılmaktadır. Ataşeliğimizce yapılan araştırmalarda online pazar yerleri üzerinden verilen siparişlerin eski usül (örn. mağazalardan alışverişi) sipariş şekillerine göre dört kat fazla olduğu gözlemlenmektedir.

6. Sektörde İhracatçılarımızı Bekleyen Tehditler

- **Rekabet:** Bulgaristan her ne kadar önceki bölümde bahsedilen sebeplerle bir potansiyel arz etse de söz konusu pazara erişim konusunda ciddi rekabet söz konusu olabilir. Örneğin, İtalya gibi belli başlı tekstil ve konfeksiyon konusunda markalaşmış ülkelerin ürünleri ön plana çıkabilir. Bununla birlikte ticaret istatistiklerinden de görüldüğü gibi özellikle son dönemde artan gümrük vergileri Çin gibi ülkelerin ihracatlarını Bulgaristan'ın da dahil olduğu Avrupa Birliği ülkelerine yöneltmelerine sebep olabilir.
- **Azalan nüfus ve görece düşük alım gücü:** Bulgaristan özellikle Avrupa Birliği'ne girişinden bu yana dış göçler sebebiyle ciddi oranda nüfusu daralan bir ülke konumundadır. Diğer taraftan, her ne kadar son dönemde kişi başı gelirinde ciddi bir yükselme yaşasa da halen Avrupa'nın en düşük kişi başı gelirli ülkelerinden birisi konumundadır. Bu nedenle, Bulgaristan piyasası özellikle yüksek miktarda ihracat gerçekleştirmek isteyen ihracatçılar için sıkı kalabilir.
- **Siyasi istikrarsızlık:** Bulgaristan son 4 Yılda 6 Seçim geçirmiş ve ancak Ocak 2025 tarihinde bir hükümet kurabilmiştir. Dolayısıyla, her ne kadar son dönemde bir hükümetin kurulmasıyla bu durum iyileşmiş olsa da Bulgaristan'da gelenekselleşmiş bir siyasi istikrarsızlık olduğu söylenebilir.

7. Tekstil ve Konfeksiyon Sektöründe İhracatın Artırılması için Firmalara Öneriler ve Genel Değerlendirme:

Bulgaristan tekstil ve konfeksiyon sektörüne ilişkin bilgileri içeren raporumuza ek olarak özellikle ihracat gerçekleştirmeden önce Ticaret Müşavirlik ve Ataşeliklerimizle görüş alışverişi gerçekleştirilmesi, verilerin tarafsız bir şekilde değerlendirilerek risk ve getiri potansiyelinin karşılaştırılması ve kaliteden ödün vermeden kısa vadeli gelir elde etmek yerine uzun vadeli planlar yapılarak pazara giriş yapılmasının faydalı olacağı değerlendirilmektedir.

Bununla birlikte özellikle ülkemizin birim başına ihracat değerinin görece düşük kaldığı hesaba katıldığında daha katma değerli ürünler üretmek adına Bulgaristan pazarının, önceki bölümde de bahsedilen avantajlarına ek olarak, iyi bir başlangıç noktası olabileceği değerlendirilmektedir. Genel olarak bakıldığında ihracatçılarımız açısından Bulgaristan bir lojistik üssü veya Avrupa'ya ihracata giden yolda geçilmesi gereken bir gümrük olarak değerlendirdikleri görülmektedir. Elbette bu konular son derece önem arz eden konular olup bu konular Bulgaristan'da bulunan her 3 temsilciliğimizce yakından takip edilmektedir; ancak Bulgaristan piyasasının özellikle yakınlığı ve ülkede ciddi sayıdaki soydaş nüfusumuz değerlendirildiğinde daha katma değerli ve birim başına değeri daha yüksek ve geleneksel olarak ihraç etmediğimiz ürünlere bir fırsat sunabileceği değerlendirilmektedir. Örneğin, inovatif bir nanoteknolojik kumaşı veya kıyafeti ihraç etmiyor ancak dış pazarlarda başarılı olabileceğini düşünüyor olabilirsiniz. Bu durumda, söz konusu ürünü Bulgaristan

pazarına ihraç ederek bir başlangıç yapmanın uygun olabileceği değerlendirilmektedir. Zira her şeyden önce Bulgaristan ihracat standartları açısından son derece yüksek kalite talep edilen bir Avrupa Birliği pazarıdır. Bu nedenle bu pazarda belli bir süre tutunmaya çalışmak ürünü fiyat-kalite açısından geliştirmek manasında çok faydalı bir tecrübe olabilir. Avrupa Birliği pazarında tutunabilen bir ürün diğer ülke pazarlarında da tutunma ihtimali yüksek bir ürün olacağından uzun vadede ülkemizin ihracat birim değerlerini yukarı çekebileceği değerlendirilmektedir.

8. Yararlı Adresler

- <https://distalep.ticaret.gov.tr/giris/?next=/>
- <https://www.kolayihracat.gov.tr/>
- <https://www.macmap.org/>
- <https://musaviredanisin.ticaret.gov.tr/>
- https://single-market-economy.ec.europa.eu/sectors/textiles-ecosystem_en
- <https://trade.ec.europa.eu/access-to-markets/en/home>
- <https://ticaret.gov.tr/yurtdisi-teskilati/avrupa/bulgaristan/genel-bilgiler>
- <https://bgtrchamber.org/>

9. Kaynakça

- Access2Markets
- Google Trends
- ITC Export Potential Map
- ITC TradeMap
- Statista.com

Ek: Bulgaristan’da Tekstil ve Konfeksiyon Alanındaki STK’lar

<i>Bulgarian Association of Apparel and Textile Producers and Exporters (BAATPE)</i> <i>Associated member of EURATEX</i>	36 Dragan Tsankov Blvd. Sofia 1057 INTERPRED floor 3, office 304 Tel.: (+359 2) 969 31 61, 969 31 66 Fax: (+359 2) 969 31 81 E-mail: association@bgtextiles.org Web: www.bgtextiles.org
<i>National Fashion Chamber – Bulgaria</i>	51, Kniaz Alexander I Batenberg Str. Plovdiv 4000 Tel.: (+359 32) 632 271 E-mail: office@camaramoda.bg Web: www.camaramoda.bg
<i>Branch Union of Leather, Fur, Footwear and Haberdashery Industry in Bulgaria</i>	154 Orlovska Str. 5308 Gabrovo Tel.: (+359 66) 803 489 Fax: (+359 66) 807 467
<i>Branch organization for textiles and clothing</i>	“Tsar Osvoboditel” № 168, floor.3 2500, Kyustendil Bulgaria Tel: +359885965606; E-mail: botoyb@abv.bg http://www.botobg.org/index.php/en/
<i>Bulgarian Chamber of Commerce and Industry</i> <i>Mr. Tsvetan Simeonov, President</i>	Sofia 9, Iskar Str. Tel: (+359 2) 811 74 00, 987 26 31 Fax: (+359 2) 987 32 09 E-mail: bcci@bcci.bg Web: www.bcci.bg
<i>Bulgarian Association of manufacturers, importers and traders of personal protective equipment</i>	1528 Sofia 18, Nedelcho Bonchev Str. Mobile: +359 888778987 Web: http://www.balps.org/ E-mail: boyka@preventabg.com, lps.ba@abv.bg

<i>Bulgarian Association of Textile Apparel and Leather</i>	Mobile: +359 886 337 875 Mail: office@batok.org Web: http://batok.org/
<i>Branch Union Of Textile Manufacturers</i>	Address: 8800 Sliven22, Velikoknyazhevska Str.Bulgaria Phone: +359 44 663 008, Mobile: +359 889 489 650 Fax: +359 44 663 008 E-mail: bsptbg@abv.bg Web: https://en.bia- bg.com/branch/view/417/
<i>Association Of Companies From Light Industry</i>	Address: 1407, Cherni vrah, No80, Fl. 1, App. 4 Phone: +359 2 862 4785 Mail: diana.marinkeva@gmail.com Web: https://www.bia- bg.com/branch/view/56/
<i>Association of Bulgarian Fashion Designers</i>	Adress: 1680 Sofia, 9A, Yastrebet str., Bulgaria Phone: +359882353567 Mail: office@abmdbg.com Web: https://abmdbg.com/en/
<i>Scientific engineering union of textile, garment and leathers</i>	Address: 108 G.S.Rakovski Street, room #406, 1000 Sofia, Bulgaria Phone: +359 895 586 651 Mail: tok.chair@fnts.bg Web: https://tok.fnts.bg/en/